

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJOS
TEISINIO REGULIAVIMO STEBĖSENOS PAŽYMA

2014 m. sausio 24 d. Nr. 1

Teisinio reguliavimo, kurio stebėseną atlikta, sritis (visuomeniniai santykiai, kuriems skirtas teisinis reguliavimas, kurio stebėseną atlikta): reikalavimai asmenims, siekiantiems įgyti teisę teikti bei teikiantiems įmonių bankroto administravimo paslaugas.

Teisės aktai, nustatantys teisinį reguliavimą, kurio stebėseną atlikta:

Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 21, 23, 26, 33, 35, 36, 37 straipsnių pakeitimo ir papildymo, įstatymo papildymo 11¹ straipsniu ir trečiuoju¹ skirsniu įstatymas (2011 m. gruodžio 22 d., Nr. XI-1867) (toliau – Įstatymas).

Nustatant teisinį reguliavimą, kurio stebėseną atlikta, planuoti tikslai ir padariniai:

Vienas iš Įstatymo tikslų - įstatymo lygiu sureguliuoti teisės teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas fiziniams ir juridiniams asmenims ir teisės dirbti administratoriaus padėjėju suteikimo ir netekimo pagrindus, sumažinti administracinę naštą ir atsisakyti kai kurių reikalavimų asmenims, siekiantiems įgyti teisę teikti bei teikiantiems įmonių bankroto administravimo paslaugas. Įstatymu planuota užtikrinti kokybišką paslaugų teikimą, kad tik kvalifikuoti asmenys teiktų įmonių bankroto administravimo paslaugas. Įstatymu taip pat siekiama suderinti bankroto administravimo paslaugų teikimo teisinio reglamentavimo nuostatas su Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymu, kuris įgyvendina 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL 2006 L 376, p. 36) (toliau – Paslaugų direktyva).

Faktiniai teisinio reguliavimo padariniai ir jų įvertinimas (teisinio reguliavimo sukelti teigiami ir neigiami padariniai (atsižvelgiant į asmenų pateiktus pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo), faktinių padarinių atitiktis nustatant teisinį reguliavimą planuotiems tikslams ir padariniams, jeigu kilo neigiamų padarinių – būdai, kaip juos pašalinti, ir kita):

Įstatymo lygiu buvo nustatytas teisinis reguliavimas dėl reikalavimų asmenims, siekiantiems įgyti teisę teikti bei teikiantiems įmonių bankroto administravimo paslaugas. Šios Įstatymo nuostatos įsigaliojo 2012 m. kovo 1 d.

Įstatymu taip pat sumažinta administracinė našta asmenims, siekiantiems įgyti teisę teikti bei teikiantiems įmonių bankroto administravimo paslaugas. Juridiniams asmenims, siekiantiems įgyti teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, nebeliko reikalavimo savo įstatuose nurodyti veiklos tikslą, susijusį su verslo ir valdymo konsultacijų veikla, taip pat tinkamai vykdyti mokesčines prievoles pagal mokesčių įstatymus ir mokesčines paskolos sutartį (jeigu ji buvo sudaryta). Atitinkamai nebereikia pateikti tai įrodančius dokumentus. Įstatymu taip pat atsisakyta reikalavimo, kad ne mažiau kaip 1/3 juridinio asmens darbuotojų, vykdančių įmonės įstatuose nurodytą veiklą, turėtų teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas. Bankroto administratoriaus – juridinio asmens veiklos tęstinumą užtikrina reikalavimas, kad ne mažiau kaip 2 juridinio asmens darbuotojai turėtų teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas.

Siekiant užtikrinti kokybišką paslaugų teikimą, kad tik kvalifikuoti asmenys teiktų įmonių bankroto administravimo paslaugas, Įstatymu įteisintas bankroto administratoriaus padėjėjo

institutas. Fizinis asmuo, siekiantis įgyti teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, jei jis neturi reikalaujamo įmonės vadovo darbo stažo ar nėra pripažintas advokatu, privalo turėti ne trumpesnę kaip dvejų metų administratoriaus padėjėjo darbo stažą per paskutinius trejus metus, taip pat išlaikyti kvalifikacijos egzaminą. Nuo Įstatymo įsigaliojimo iki 2013 m. gruodžio 2 d. teisę dirbti bankroto administratoriaus padėjėju įgijo 25 asmenys. Kadangi asmuo, siekiantis įgyti teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, turi būti susipažinęs su įmonių bankroto proceso nacionaliniu teisiniu reguliavimu, operatyviai reaguoti į bankroto procese išskylančius klausimus, tiesiogiai bendrauti su proceso dalyviais, o teismų procesai Lietuvoje vyksta valstybine lietuvių kalba, procesiniai dokumentai rengiami, sandoriai sudaromi, teisės aktai išdėstomi valstybine lietuvių kalba, šie asmenys turėtų žinoti lietuvių kalbą. Atsižvelgiant į tai, Įstatymu taip pat numatytas reikalavimas mokėti lietuvių kalbą.

Įstatymu įmonių bankroto administravimo paslaugų teikimo teisinio reglamentavimo nuostatos iš dalies suderintos su Paslaugų direktyva ir ją įgyvendinančiu Paslaugų įstatymu. Panaikinti šie prieštaravimai Paslaugų direktyvai: atsisakyta leidimų teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas juridiniams asmenims, bankroto administratoriaus pažymėjimai išduodami neterminuotai. Atsižvelgiant į Paslaugų direktyvos nuostatas bei siekiant užtikrinti Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytas judėjimo valstybėse narėse teises, Įstatyme apibrėžiama, kurie asmenys gali būti skiriami įmonės bankroto administratoriumi, t. y. Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės arba Europos ekonominės erdvės valstybės pilietis, kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo Europos Sąjungos valstybėse narėse teisėmis, ar Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje įregistruotas kitos valstybės narės juridinio asmens padalinys (filialas), turintis teisę teikti bankroto administravimo paslaugas ir šią teisę įgijęs šio Įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų nustatyta tvarka.

Pažymėtina, kad Įstatymu nebuvo visiškai užtikrinta laisvo bankroto administravimo paslaugų teikimo galimybė vidaus rinkoje. 2012 m. birželio mėnesį Europos Komisija paskelbė Dokumentų paketą dėl Paslaugų direktyvos įgyvendinimo, kuriame nurodė du su nemokumo (bankroto ir restruktūrizavimo) administravimo paslaugų teikimu susijusio reguliavimo trūkumus: draudžiamą reikalavimą juridiniams asmenims įsisteigti Lietuvoje norint teikti bankroto ar restruktūrizavimo administravimo paslaugas Lietuvoje ir vertintiną reikalavimą dėl minimalaus darbuotojų skaičiaus. Europos Komisija nurodė, kad šie neatitikimai Paslaugų direktyvai turėtų būti ištaisyti.

Teisinio reguliavimo reikalingumo, pakankamumo ir efektyvumo įvertinimas:

Įstatymo lygiu išsamiai apibrėžti reikalavimai asmenims, siekiantiems įgyti teisę teikti bei teikiantiems įmonių bankroto administravimo paslaugas. Šie reikalavimai sumažino administracinę naštą bei turėjo įtaką gerinant bankroto administratorių kvalifikaciją, pasiruošimą atlikti įmonių bankroto administravimo procedūras. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo nuostatos tik iš dalies įgyvendino Paslaugų direktyvą, šis teisinis reguliavimas nėra pakankamas.

Išvada dėl reikalingumo keisti teisinį reguliavimą ar jo atsisakyti:

Atsižvelgiant į tai, kad liko kai kurie neatitikimai Paslaugų direktyvai, 2013 m. lapkričio mėn. Seimui pateikti Įmonių bankroto įstatymo pakeitimai (Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 2, 5, 9, 10, 11, 11², 11³, 11⁴, 11⁵, 11⁶, 11⁷, 21, 23, 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11⁸, 11⁹ ir 11¹⁰ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIP-1246), kurių tikslas tobulinti įmonių bankroto procedūrų reglamentavimą, siekiant užtikrinti laisvą paslaugų teikimą vidaus rinkoje.

Šiais Įstatymo pakeitimais siekiama sudaryti galimybę kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir Europos ekonominės erdvės valstybių paslaugų teikėjams, neįsisteigusiems Lietuvoje, teikti bankroto administravimo paslaugas Lietuvoje laikinai arba įsisteigus, taip pat nustatyti, kad teisė

teikti bankroto administravimo paslaugas fiziniams ir juridiniams asmenims būtų suteikiama laikantis nediskriminavimo, būtinybės ir proporcingumo principų. Projektu taip pat siūloma panaikinti reikalavimą juridiniams asmenims, siekiantiems teikti ir teikiantiems bankroto administravimo paslaugas, reikalavimą turėti bent du darbuotojus, turinčius bankroto administratoriaus pažymėjimą. Siūloma nustatyti, kad juridinis asmuo, siekiantis įgyti teisę teikti bankroto administravimo paslaugas Lietuvoje, privalo turėti bent vieną darbuotoją, turintį teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, įgytą arba pripažintą įstatymo nustatyta tvarka.

Įmonių teisės ir viešųjų pirkimų
politikos departamento
Nemokumo politikos skyriaus
vyriausioji specialistė

Gražina Baniukevič
